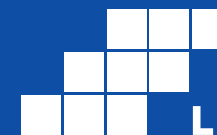

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

LIIKENNE 12

Liikennejärjestelmäfoorumi 3.9.2026

Ajankohtaista Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpanosta
sekä katsaus tulevaan

Ohjelma 3.9.2026

12.15

Avauspuheenvuoro

liikenne- ja
viestintäministeri

Lulu Ranne

Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpano

12.30

Väyläviraston ohjelmakokonaisuus

toimialajohtaja **Jaakko Knuutila**,
Väylävirasto

12.55

Lentoliikenne Liikenne 12 -suunnitelmassa

erityisasiantuntija **Edgar Pyhälä**, LVM ja
erityisasiantuntija **Tuomo Lapp**, Traficom

13.20

Eurooppalaisen raideleveyden ulottaminen Suomeen

liikenneneuvos **Kaisa Kuukasjärvi**, LVM

13.30 Tauko

Katse tulevaan

13.50

Valtakunnallinen liikenne-ennustemalli

yksikön päällikkö **Jens West**, Traficom

14.10

Väyläviraston vaikutusten arviointi

osastonjohtaja **Tapio Ojanen**, Väylävirasto

14.30

Ajatukset seuraavan päivityksen ajankohdasta ja suunnitelman toimeenpanon seuranta

liikenneneuvos **Maria Torttila**, LVM

Väyläviraston ohjelmakokonaisuus

Liikennejärjestelmäfoorumi
3.9.2026

Toimialajohtaja
Jaakko Knuutila

Väylävirasto
Trafikledsverket

Esityksen sisältö

- Väyläviraston ohjelmatyön lähtökohdat
- Nostoja Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta
- Havaintoja ohjelmakokonaisuuden lausuntopalautteista
- Katse tulevaan

Väylävirasto
Trafikledsverket

Ohjelmatyön lähtökohdat

Liikennejärjestelmäfoorumi 3.9.2026

Valtakunnalliset liikennejärjestelmäsuunnitelmat

Väylävirasto
Trafikledsverket

VLJS 2021-2032

- Saavutettavuus
- Kestävyys
- Tehokkuus
- Toimenpideohjelma
- Rahoitusohjelma

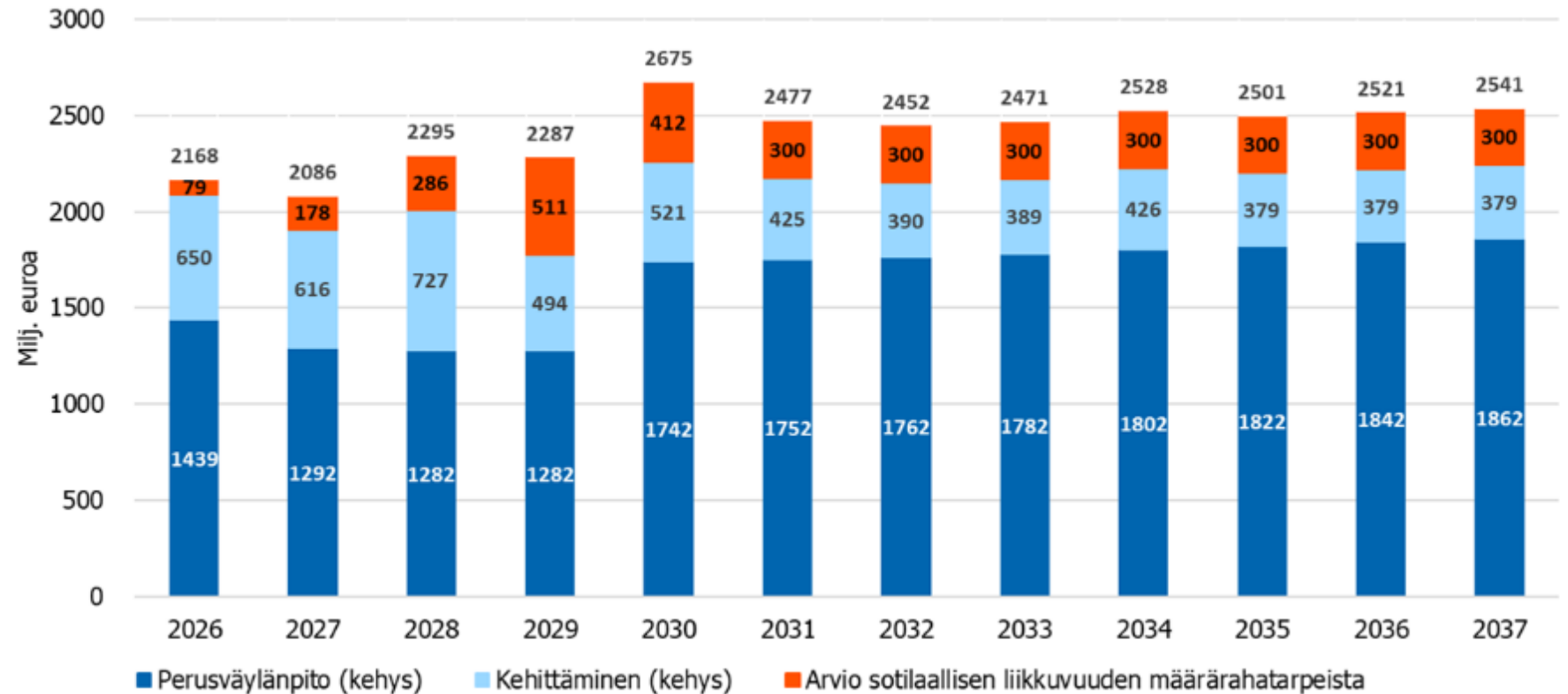
VLJS 2026 - 2037

- Toimivuus
- Turvallisuus
- Kestävyys
- Toimenpideohjelma
- Rahoitusohjelma

Liikenne 12 -suunnitelman valtion rahoitusohjelma

- Perusväylänpidon rahoituksen tason nosto 460–580 milj. eurolla vuosiksi 2030–2037
- Väyläverkon kehittämiseen rahoitusta suunnittelukaudella yli 6 mrd. euroa, josta päätetyille hankkeille on varattu n. 3,5 mrd. euroa.
- Lisäksi sotilaallisen liikkuvuuden tarpeita tunnistettu n. 3,5 mrd. eurolla - erillirahoituksesta ei vielä päätöstä.

Eduskunta on hyväksynyt selonteon johdosta seuraavan Liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnön mukaisen kannanoton

- 1. Eduskunta korostaa **perusväylänpidon pitkäjänteisen rahoituksen merkitystä sekä väyläverkon korjausvelan hallintaa** ja edellyttää, että valtioneuvosto huolehtii liikenneverkon kunnon turvaamisesta pitkäjänteisesti.
- 2. Eduskunta korostaa **merenkulun elintärkeää merkitystä Suomen ulkomaankaupalle ja huoltovarmuudelle** ja edellyttää, että valtioneuvosto huolehtii merenkulun kilpailukyvyistä sekä merikuljetusten jatkuvuudesta kaikissa olosuhteissa.
- 3. Eduskunta edellyttää, että liikennejärjestelmän kehittämisessä **huomioidaan entistä painokkaammin Suomen muuttunut turvallisuusympäristö sekä kaksikäyttöisyyden ja huoltovarmuuden tarpeet.**
- 4. Eduskunta korostaa **alueellisen saavutettavuuden merkitystä** ja edellyttää, että liikennejärjestelmän sekä puhelin- ja laajakaistayhteyksien kehittämisessä huomioidaan tasapainoisesti koko maan tarpeet.

Väyläverkko nyt ja huomenna: suunnitelmat, investoinnit ja kunnossapito

Ohjelmakokonaisuuden infotilaisuus

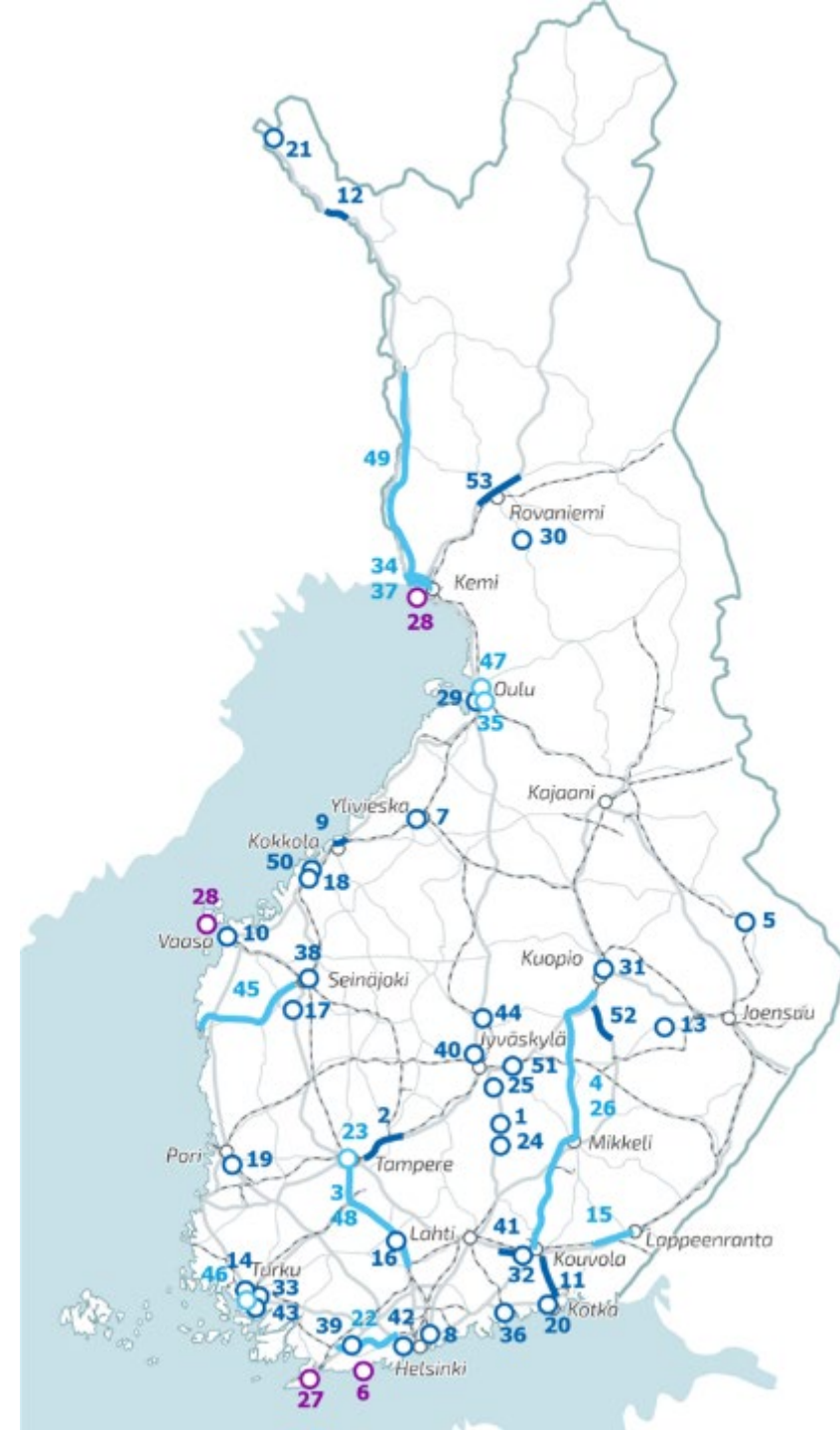
Ensimmäisen Liikenne 12 -selonteon jälkeen päätettyt uudet kehittämishankkeet *

Uusia kehittämishankkeita on
päätetty 53 kpl, yhteensä n. 2,2
miljardin euron verran.

Näistä Väyläviraston
investointiohjelmaan on sisältynyt n.
65 %.

* vuoden 2021 kolmannelta lisätalousarviosta
alkaen

- Tieverkko
- Rataverkko
- Vesiväylät

Väyläviraston ohjelmakokonaisuus

Liikennejärjestelmäfoorumi 3.9.2026

Liikenne 12 ja viraston ohjelmat

“Väylävirasto yhteistyössä elinvoimakeskusten kanssa vastaa väyläverkon investointiohjelman, suunnitteluohjelman sekä perusväylänpidon suunnitelman tietopohjaisesta valmistelusta huomioiden liikennejärjestelmäanalyysin, alueelliset liikennejärjestelmäsuunnitelmat ja MAL- sopimukset sekä Liikenne 12 –suunnitelman tavoitteet, strategiset tavoitteet, alueelliset erityispiirteet ja toimenpiteet”

Viraston ohjelmat osana L12 toimeenpanoa

Liikenne 12

- Asettaa kriteerit ja rahoitustasot, joilla väyläverkkoa kehitetään ja pidetään kunnossa
- Liikenneverkon strategisessa tilannekuvassa tunnistettuihin tarpeisiin vastaaminen
- Millaista liikennejärjestelmää tavoitellaan?

Investointiohjelma

- Väyläviraston esitys hankkeista
- Eduskunta päättää talousarviossa

Perusväylänpidon suunnitelma

- Ohjelmoinnin periaatteet
- Vaikutukset ja priorisointi

Suunnitteluohjelma

- Tavoitteita edistävien hankkeiden toteutusvalmiuden edistäminen

Suunnitelmallisuutta CEF-hakuihin

Hyödynnetään EU-rahoitus täysimääräisesti!

Olemassa oleva suunnitelmavaranto

Tietopohjaisuus & vaikutusarviointi

Läpinäkyvä ja ymmärrettävä kuvaus rahoituksen käytöstä, vaikutuksista ja priorisoinnista

L12:n suuntaviivoista ohjelmatyölle

”Rahoituksessa korostuu perusväylänpito, mutta myös kehittämishankkeisiin ja sotilaalliseen liikkuvuuteen panostetaan. Julkisen talouden rajoitteiden vuoksi resurssien kohdentaminen tehokkaasti on keskeinen lähtökohta suunnitelman toimeenpanolle”

”L12 tavoitteena on ohjata tulevaa julkisen talouden suunnitelmaa ja talousarviopäätöksiä koskevia valmisteluja. Näin varmistetaan tietopohjaisen prosessin huomiointi rahoituspäätöksiä tehtäessä”

Ohjelmien talouskehykset perustuen Liikenne 12 -suunnitelman rahoitusohjelmaan

- **Perusväylänpidon suunnitelma 2026-2029**

- Julkaistu 2.2.2026
- 1,3 – 1,4 mrd. euroa vuodessa

- **Suunnitteluohjelma 2026-2029**

- Julkaistu 2.2.2026
- 15 – 17 milj. euroa vuodessa

- **Investointiohjelma 2027-2034**

- Julkaistu 22.5.2026
- 1,6 mrd. euroa
- keskimäärin n. 180 miljoonaa euroa vuodessa

Miten ohjelmat kytkeytyvät toisiinsa?

- Suuria ja kiireellisiä väyläverkon peruskorjaushankkeita, joita ei voida toteuttaa perusväylänpidon rahoituksella, nostettu investointiohjelmaan ehdolle kehittämisen rahoituksella toteutettaviksi
- Investointiohjelman valmistelussa hyödynnetään suunnitteluohjelman kautta tuotettua tietoa hankkeista ja niiden vaikutuksista.
- Suunnitteluohjelmalla edistetään investointiohjelmaan valittujen hankkeiden suunnittelua päätöksentekovalmiuteen asti.

Väyläverkon ohjelmiin ei sisälly

- Jo päätetyt hankkeet ml. rautatieliikenteen kulunvalvontajärjestelmän peruskorjaus ja modernisointi
- Pääradan (Helsinki-Tampere) peruskorjaus
- Sotilaallisen liikkuvuuden hankkeet
- Rail Nordica
- Hankeyhtiöiden hankkeet

Ohjelmat laadittiin uuden Liikenne 12 -suunnitelman mukaisena – Mikä muuttui?

- Kehittämisen ja parantamisen talouskehykset pienenevät
 - yhteinen talouskehys kaikille väylämuodoille
- Suurten kaupunkiseutujen yhteisrahoitteiset hankkeet mukaan ohjelmiin
 - toimivat yhtenä lähtökohtana seuraavalle MAL-sopimuskierrokselle
- Eri ohjelmien valmistelu ja vuorovaikutus kytkettiin vahvemmin yhteen
 - perusväylänpidon suunnitelma, suunnitteluohjelma ja investointiohjelma

Ohjelmiin valitun hankejoukon tulee

- edistää kaikkien liikenne- ja kuljetusmuotojen toimivuutta, turvallisuutta ja kestävyyttä
- täyttää TEN-T-verkon vaatimukset, joista ei voida poiketa
- turvata kriittisen väyläverkon toimivuus ja huoltovarmuus
- parantaa merkittävimpiä toimivuus- ja turvallisuuspuutteita
- olla yhteiskuntataloudellisesti tehokas
- edistää kaupunkiseutujen osalta kestävän liikkumisen ja yhdyskuntarakenteen tavoitteita

Lisäksi huomioidaan

- suunnitteluohjelman valinnoissa olemassa oleva suunnitelmavaranto ja hankkeiden toteutusnäköymät
- investointiohjelman valinnoissa hankkeiden suunnitelmavalmius.

Väylävirasto
Trafikledsverket

Ohjelmien vaikutukset

- Vaikutusarviointia tehdään ohjelmien **valmistelun tueksi** ja **kokonaisvaikutusten** kuvaamiseksi.
- **Perusväylänpidolla** edistetään erityisesti Liikenne 12 -suunnitelman **toimivuus- ja turvallisuustavoitteita**. Niukka rahoitus näkyy kuitenkin palvelutason heikentymisenä ja korjausvelan kasvuna erityisesti vähäliikenteisellä verkolla.
- **Investointi- ja suunnitteluohjelman** hankkeet poistavat väyläverkon merkittävimpiä **palvelutaso- ja turvallisuuspuutteita**.
- Liikenne 12 -suunnitelman **kestävyystavoitetta** edistävät mm. pyöräliikenteen kehittämishankkeet ja eri väestöryhmien liikkumismahdollisuuksien parantuminen hankkeiden yhteydessä.

Väylävirasto
Trafikledsverket

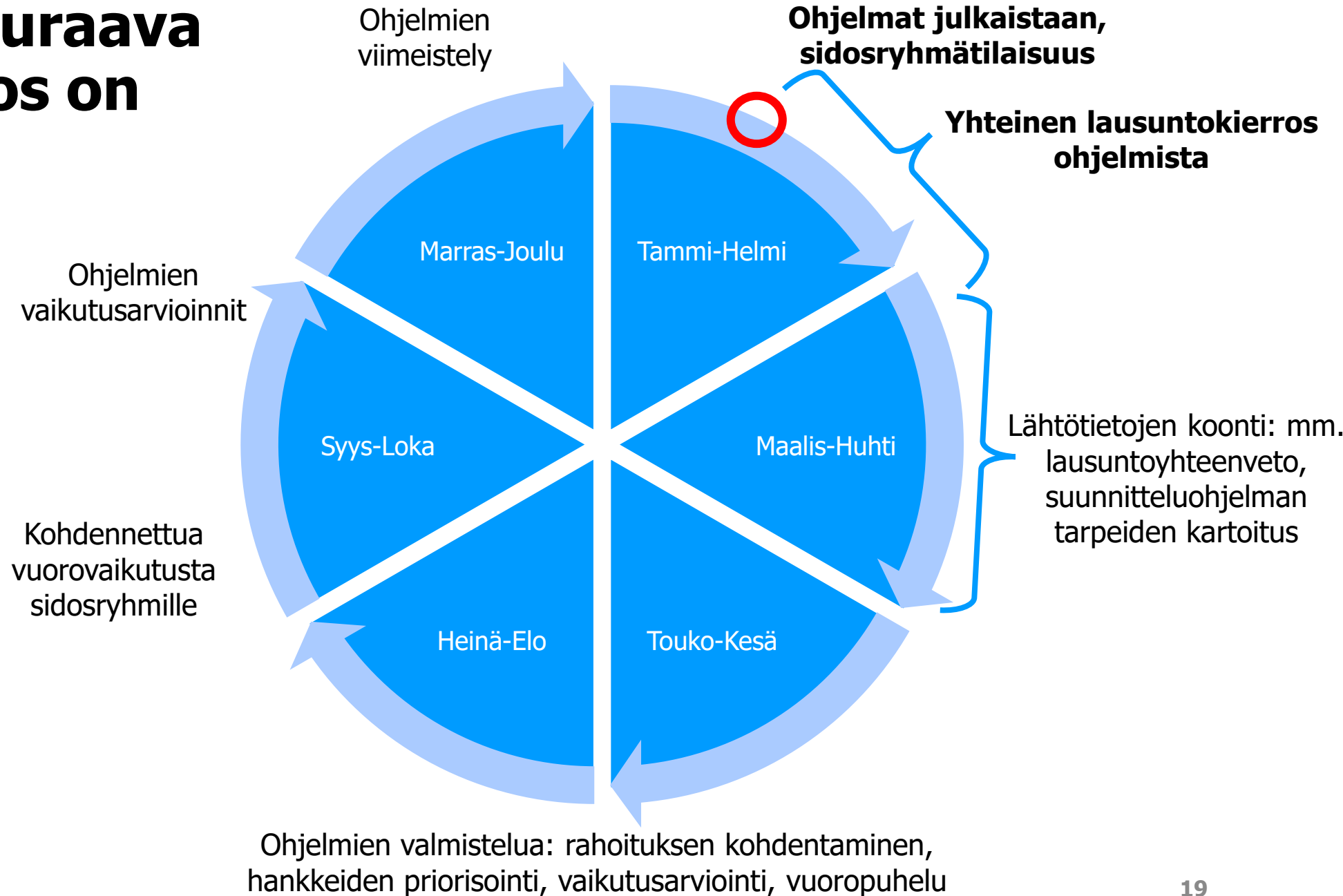
A person wearing a white hard hat and a bright yellow high-visibility vest with a black 'W' logo and the text 'Väylävirasto Trafikolijakeskus' is walking away from the camera on a paved road. The road has yellow double lines. In the background, there are several other workers in similar vests and hard hats, and a complex network of overhead power lines for a railway or tram system. The scene is outdoors with green trees in the distance.

Seuraavat askeleet ja nostoja ohjelmakokonaisuuden lausuntokierrokselta

Liikennejärjestelmäfoorumi 3.9.2026

Ohjelmien seuraava päivityskierros on käynnissä

Ohjelmien vuosikello

Ohjelmakokonaisuuden lausuntokierros päättyi 31.8.2026

- Lausuntoja saatiin n. 180 kpl
- Väyläviraston ohjelmakokonaisuutta pidetään yleisesti onnistuneena lähtökohtana Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpanolle
- Ohjelmien esittämiseen yhtenäisenä kokonaisuutena suhtaudutaan hyvin myönteisesti
 - Parantaa kokonaiskuvaa, läpinäkyvyyttä ja eri ohjelmien välisten riippuvuuksien ymmärtämistä
 - Sidosryhmillä aiempaa parempi mahdollisuus tarkastella kunnossapidon, suunnittelun ja investointien jatkumoa
- Hankkeiden priorisointi ja vaikutusten arviointi ovat kehittyneet systemaattisempaan ja läpinäkyvämpään suuntaan

Keskeisiä viestejä lausunnoista

- Erityisesti perusväylänpidon riittävä rahoitus ja korjausvelan hallinta nähdään edellytyksinä sille, että tavoitellut hyödyt saavutetaan ja verkon palvelutaso voidaan turvata
- Investointitoiveissa korostuvat elinkeinoelämän kuljetusten, alueellisen saavutettavuuden, huoltovarmuuden ja turvallisuuden tarpeet
 - Pohjoisen ja itäisen Suomen näkemyksissä korostuvat lisäksi geopoliittinen toimintaympäristö, sotilaallinen liikkuvuus, kansainväliset yhteydet ja TEN-T-verkon kehittäminen

Keskeisiä viestejä lausunnoista

- Kokonaisuutena lausunnoista välittyy vahva tuki ohjelmien yhteiselle tarkastelulle ja tietopohjaiselle priorisoinnille
- Liikenne 12 -tavoitteiden nähdään kuitenkin toteutuvan vain osittain tai toteutuminen on epävarmaa – keskeisimpänä syynä rahoituksen niukkuus
 - Ohjelmakokonaisuuden tulisi kytkeytyä uskottavaan ja ennakoitavaan rahoitukseen
- Toivotaan pitkäjänteistä sitoutumista valtakunnallisesti tärkeisiin hankkeisiin yli hallituskausien sekä suunnittelun ja toteutuksen jatkuvuutta
- Vuorovaikutuksen jatkamista ja alueellisen tiedon järjestelmällistä hyödyntämistä pidetään tärkeänä

Lopuksi

Liikennejärjestelmäfoorumi 3.9.2026

Lopuksi

Vaikutusarviointi ja tietoperusteisuus

L12:n toimeenpanossa ja Väyläviraston ohjelmakokonaisuudessa luottamus syntyy pitkäjänteisyydestä, avoimuudesta ja läpinäkyvyydestä

Väylävirasto
Trafikledsverket

Ohjelma 3.9.2026

12.15

Avauspuheenvuoro

liikenne- ja
viestintäministeri

Lulu Ranne

Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpano

12.30

Väyläviraston ohjelmakokonaisuus

toimialajohtaja **Jaakko Knuutila**,
Väylävirasto

12.55

Lentoliikenne Liikenne 12 -suunnitelmassa

erityisasiantuntija **Edgar Pyhälä**, LVM ja
erityisasiantuntija **Tuomo Lapp**, Traficom

13.20

Eurooppalaisen raideleveyden ulottaminen Suomeen

liikenneneuvos **Kaisa Kuukasjärvi**, LVM

13.30 Tauko

Katse tulevaan

13.50

Valtakunnallinen liikenne-ennustemalli

yksikön päällikkö **Jens West**, Traficom

14.10

Väyläviraston vaikutusten arviointi

osastonjohtaja **Tapio Ojanen**, Väylävirasto

14.30

Ajatukset seuraavan päivityksen ajankohdasta ja suunnitelman toimeenpanon seuranta

liikenneneuvos **Maria Torttila**, LVM

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

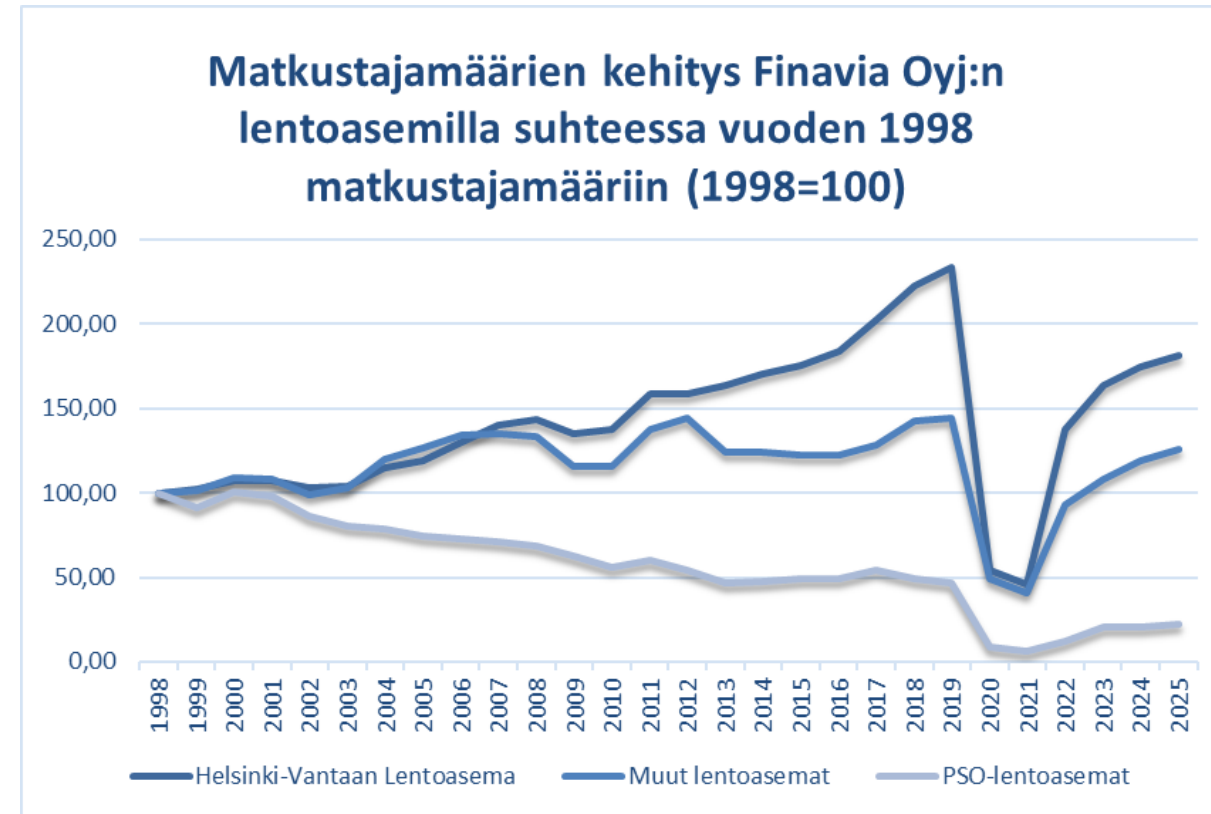
Lentoliikenne Liikenne 12 - suunnitelmassa

Liikennejärjestelmäfoorumi 3.9.2026

Edgar Pyhälä

Tilannekuva lentoliikenteessä

- Suomen lentoliikennemarkkina on muuttunut kriisien seurauksena.
- **Lentoliikenne on palautunut muuta Eurooppaa hitaammin ja rakenteellisesti erilaiseksi.**
 - Liikematkustus on vähentynyt, matkustus painottuu enemmän vapaa-ajan matkailuun.
 - Vain Lapin ja Kuusamon asemien matkustajamäärät ovat ylittäneet vuoden 2019 tason.
- **Ennen kriisejä kotimaan lentoliikenne toimi pääosin markkinaehtoisesti.**
 - Koronapandemian aikana ja sen jälkeen viiden kentän markkinaehtoisien liikenteen korvasi valtion tilapäinen ostoliikenne 2/2028 asti. Lisäksi liikennettä on hankittu pidemmän aikaa Savonlinnaan, Poriin ja Maarianhaminasta Tukholmaan.
 - Valtion tukeman liikenteen merkitys on kasvanut, ja samalla lentoasemaverkoston taloudellinen kestävyys on heikentynyt matkustajamäärien vähennyttä.

PSO-liikennettä palvelevien lentoasemien matkustajamäärät ovat laskeneet noin 80 % vuoden 1998 tasosta

Liikenne 12 –suunnitelma: lentoasemaverkosto ja kotimaan lentoliikenne

- Valtio yhteistyössä sidosryhmien kanssa määrittelee **kriteerejä valtakunnallisesti tärkeille lentoasemille ja tarkastelee nykyisen lentoasemaverkoston lentoasemien vahvuuksia ja heikkouksia niiden kautta.**
- Valtio sidosryhmien kanssa määrittelee **kansallisesti tärkeät lentoasemat erikseen laaditun kriteeristön perusteella.** Määrittelytyössä huomioidaan muun muassa lentoliikenteen ostoja koskevat päätökset. Mahdollisista lentoasemaverkoston muutoksista päätetään erikseen.
- Valtio laatii **selvitykset lentoliikenteen liikennetaloudellisista vaikutuksista sekä keinoista parantaa matkaketjuja suuremmille lentoasemille.**
- Valtio selvittää vaihtoehtoisia tapoja ylläpitää valtakunnallista lentoasemaverkostoa nykyisen Finavian ylläpitämän lentoasemaverkoston lisäksi.
- **Hallitus kehittää Suomen sisäistä lentoliikennettä ensisijaisesti markkinaehtoisesti** samalla turvaten huoltovarmuuden, vientiteollisuuden ja matkailun kannalta tärkeät lentoyhteydet.
- **Maakuntalennot** Kokkola-Pietarsaaren, Joensuun, Kajaanin, Jyväskylän, Kemi-Tornion ja Porin lentoasemille **turvataan alkuvuoteen 2028. Jatkossa haetaan kaupunkeja yhdenvertaisesti kohtelevaa sopimusmallia.**
- Valtio sidosryhmien kanssa selvittää toimintaedellytykset uusille markkinaehtoisille lentoliikenteen toimintamalleille, kuten tilaus/kutsuliikenteelle ja kevyemmälle lentoliikenneinfrastruktuurille.

Kehysriihipäätös 2026

- Kehysriihessä 2026 päätettiin, että nimetään selvitysryhmä valmistelemaan mallia maakuntien lentoyhteyksistä.

Selvitysryhmä maakuntalentojen mallista

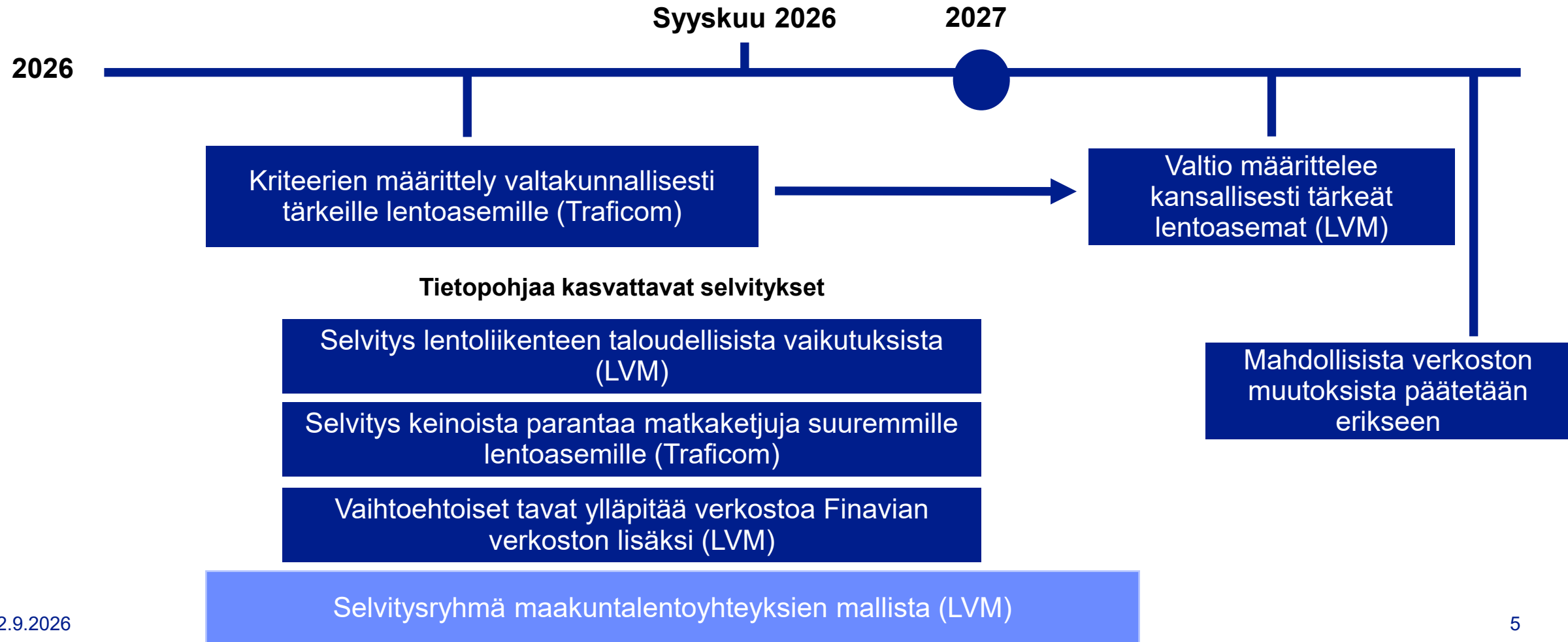
- Kehysriihessä 2026 päätettiin nimetä selvitysryhmä valmistelemaan mallia maakuntien lentoyhteyksistä.
- Selvitysryhmä valmistelee **pitkän aikavälin mallin maakuntien lentoyhteyksien järjestämiseksi Helsinkiin.**
- Selvitysryhmän (LVM, VM, TEM, Traficom) toimikausi jatkuu hallituskauden loppuun.

Työsuunnitelma

- Sidosryhmäkuulemiset maakuntalentojen järjestämisestä (kevät ja syksy 2026).
- Pitkän aikavälin mallin muodostaminen kuulemiskierrosten palaute huomioiden.
- Mallin esittely sidosryhmille (kevät 2027).
- Lopullisen mallin julkaisu (kevät 2027).

Lentoliikenteen järjestämistä koskevaa tietopohjaa kasvatetaan

Vuonna 2026 vahvistetaan lentoliikenteen ja lentoasemaverkoston kehittämisen tietopohjaa. Verkoston kehittämistä koskevia ratkaisuja voidaan arvioida myöhemmin valmistuvan tietopohjan perusteella.

Selvitys lentoliikenteen taloudellisista vaikutuksista

Miksi?

- Tuotetaan vertailukelpoinen **arvio lentoliikenteen taloudellisista vaikutuksista päätöksenteon tueksi.**
- Aiemmat tutkimustulokset lentoliikenteen katalyyttisistä vaikutuksista ovat osin ristiriitaisia ja vaikutusten todentamiseen liittyy epävarmuutta.

Mitä selvitetään?

- Lentoliikenteen suoria liikennetaloudellisia hyötyjä suhteessa kustannuksiin.
- Lentoliikenteen laajempia taloudellisia ja aluetaloudellisia vaikutuksia.
- Lentoyhteyden päättymisen vaikutuksia aluetalouteen.

Lopputulos

- Kokonaiskuva **yhteiskuntataloudellisesta kannattavuudesta** ja lentoliikenteen **laajemmista taloudellisista vaikutuksista** sekä **merkityksestä aluetalouksien kehitykselle.**
- Hankintana tilattava **selvitys valmistuu 2026 loppuun mennessä.**

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONS MINISTERIET

Kiitos!

Ohjelma 3.9.2026

12.15

Avauspuheenvuoro

liikenne- ja
viestintäministeri

Lulu Ranne

Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpano

12.30

Väyläviraston ohjelmakokonaisuus

toimialajohtaja **Jaakko Knuutila**,
Väylävirasto

12.55

Lentoliikenne Liikenne 12 -suunnitelmassa

erityisasiantuntija **Edgar Pyhälä**, LVM ja
erityisasiantuntija **Tuomo Lapp**, Traficom

13.20

Eurooppalaisen raideleveyden ulottaminen Suomeen

liikenneneuvos **Kaisa Kuukasjärvi**, LVM

13.30 Tauko

Katse tulevaan

13.50

Valtakunnallinen liikenne-ennustemalli

yksikön päällikkö **Jens West**, Traficom

14.10

Väyläviraston vaikutusten arviointi

osastonjohtaja **Tapio Ojanen**, Väylävirasto

14.30

Ajatukset seuraavan päivityksen ajankohdasta ja suunnitelman toimeenpanon seuranta

liikenneneuvos **Maria Torttila**, LVM

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne 12 - suunnitelman lentoliikenne- selvitykset

Liikennejärjestelmäfoorumi 3.9.2026

Kriteerien määrittely valtakunnallisesti tärkeille lentoasemille

Työn tausta ja tavoitteet

- ▶ Lähtökohtana on Liikenne 12 -suunnitelman kirjaus:

Valtio yhteistyössä lentoasemanpitäjien, alueiden, elinkeinoelämän ja muiden olennaisten sidosryhmien kanssa **määrittelee kriteerejä valtakunnallisesti tärkeille lentoasemille vuoden 2027 aikana ja tarkastelee nykyisen lentoasemaverkoston lentoasemien vahvuuksia ja heikkouksia niiden kautta.**

Kriteeristössä voidaan tarkastella esimerkiksi saavutettavuutta mm. kolmen tunnin saavutettavuustavoitteen sekä matkaketjujen kautta, matkustajamääriä, liikenteen luonnetta ja kehitysnäkymiä (ml. uudet käyttövoimat), lentoliikenteen alueellista ja taloudellista merkitystä ja alueiden osallistumista, vientivetoista elinkeinoelämää, suunniteltujen investointien sijaintia sekä huoltovarmuuden, sotilasilmailun ja varautumisen näkökulmia.

Tietopohjana käytetään yhdenmukaisia ja vertailukelpoisia vaikutusarviointimenetelmiä, erityisesti liikennejärjestelmän kehittämisen laajempien taloudellisten vaikutusten tarkastelukehikkoa sekä Puolustusvoimien operatiivisiin suunnitelmiin perustuvaa tarvetta.

- ▶ Työn tavoitteena on muodostaa systemaattinen ja läpinäkyvä arviointikehikko valtakunnallisesti tärkeiden lentoasemien määrittelyyn, ja arvioida tämän perusteella Suomen lentoasemaverkon vahvuuksia ja heikkouksia. Työ valmistuu syyskuun loppuun mennessä.

Työn toteutus

- 1. Lähtötietojen hankinta ja haastattelut:** Selvityksessä on kuultu laajaa joukkoa lentoliikenteen sidosryhmiä. Mukana oli yhteensä 71 organisaation edustajia, jotka jakautuivat alueellisiin toimijoihin, elinkeinoelämän edustajiin ja valtakunnallisiin toimijoihin.
- 2. Kriteerien soveltuvuuden arviointi ja arviointikehikon muodostaminen:** arviointikehikko muodostettiin arvioimalla haastatteluissa ja asiantuntijatyönä tunnistettuja mahdollisia kriteerejä niiden mitattavuuden ja soveltuvuuden näkökulmasta.
- 3. Nykyisen lentoasemaverkon vahvuuksien ja heikkouksien arviointi:** Arviointikehikon perusteella arvioidaan Suomen nykyisen lentoasemaverkon vahvuuksia ja heikkouksia. Tuloksia tästä arvioinnista esitellään lokakuussa järjestettävässä webinaarissa.

Arviointikehikko

Kriteeri	Mitattava asia	Lähtötiedot	Rajaukset
Matkustajamäärät ja niiden kehitys	Matkustajamäärä ja sen kehitys (palautuminen COVID-19-pandemiasta ja pidempi aikajänne)	Finavian tilastot, Finavian verkon ulkopuolisten lentoasemien tiedot	
Lentoasemien taloudelliset tunnusluvut	Lentoasemien liiketaloudellinen kannattavuus, lentoasemien kustannustehokkuus	Finavian luovuttamat tiedot lentoasemien taloudesta	
Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus	Lentoasemien ja lentoyhteyksien yhteiskuntataloudelliset hyödyt ja kustannukset vuoden 2025 tilanteessa	Tiedot matkustajamääristä ja matkaketjuista, ostoliikenteen tilastot, Finavian luovuttamat tiedot lentoasemien taloudesta ja matkustajatutkimuksista	Tiedot erityisesti matkaketjuista sisältävät huomattavaa epävarmuutta
Aluetalous	Lentoaseman kautta saapuneiden matkailijoiden matkailutulojen määrä, alueiden kansainvälisten toimialojen työpaikkojen määrä	TEM:n ja Visit Finlandin Matkailijamittari-tilaston aineisto, Tilastokeskuksen tilastot	Kansainvälisten toimialojen työpaikkojen määrä ei kuvaa aluetaloudellista vaikutusta, mutta toimii indikaattorina lentoyhteyden merkitykselle
Huoltovarmuus ja terveydenhuolto	Lentoasemien merkitys huoltovarmuudelle kriisitilanteessa, muut erityistarpeet kuten sairaanhoito ja varautuminen GNSS-häirintään	Huoltovarmuuskeskuksen näkemys eri lentoasemien merkityksestä, Fimealta ja Veripalvelulta saadut tiedot, Fintraffic ANS:n AIC-tiedote	
Puolustusvoimien tarpeet	Lentoasemien merkitys Puolustusvoimien toiminnalle kriisitilanteessa	Puolustusvoimien näkemys eri lentoasemien merkityksestä	

Suurimpien lentoasemien matkaketjususelvitys

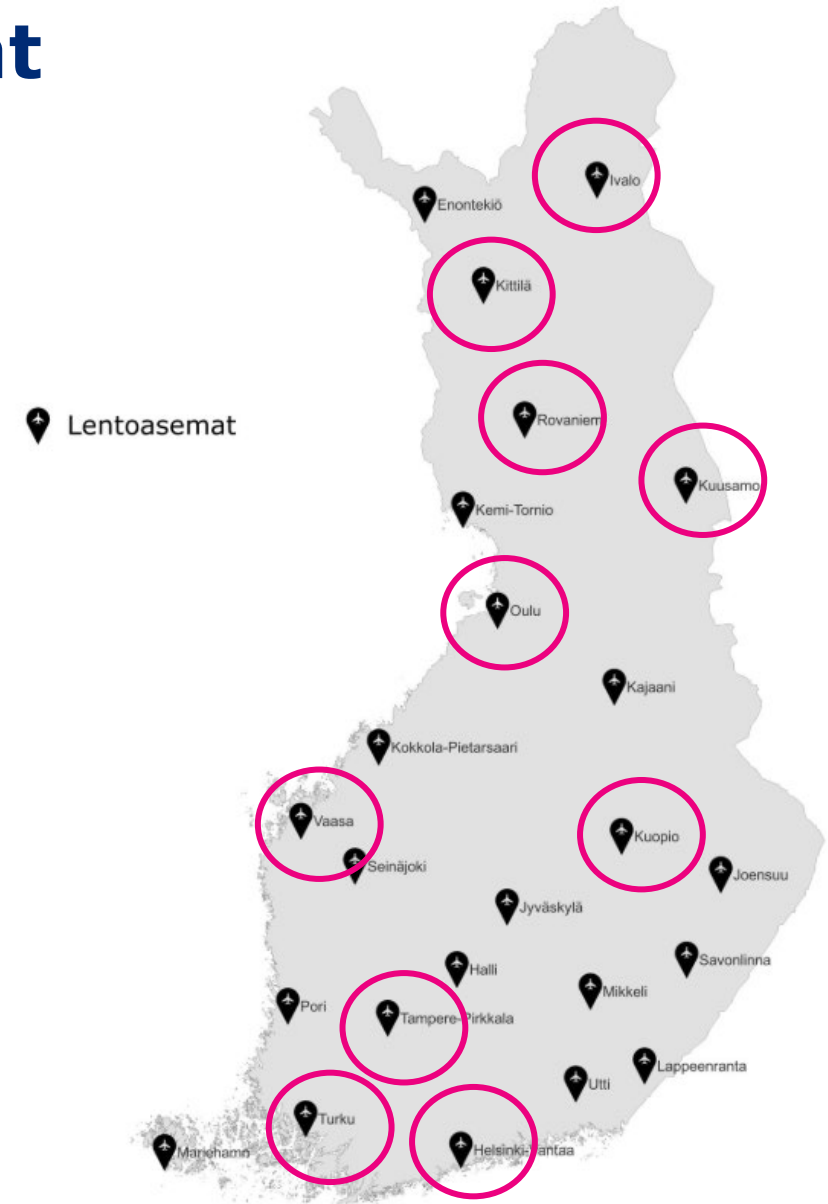
Työn tausta ja tavoitteet

- ▶ Lähtökohtana on Liikenne 12 suunnitelman kirjaus:
 - ▶ Valtio (liikenne- ja viestintäministeriö sekä Liikenne- ja viestintävirasto yhteistyössä Väyläviraston kanssa) laatii yhdenmukaisia ja vertailukelpoisia vaikutusarviointimenetelmiä käyttäen selvitykset lentoliikenteen liikennetaloudellisista vaikutuksista **sekä keinoista, joiden avulla matkaketjuja voidaan eri liikennemuodoin parantaa keskeisille, suuremmille lentoasemille. Keinoja voivat olla esimerkiksi infrahankkeet tai -avustukset, palveluavustukset ja julkiset hankinnat, sopiminen sekä lippujärjestelmien sekä matkustajainformaation lisääminen.** Valtio yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa kehittää matkaketjuja lentoasemille, joilta on markkinaehtoista lentoliikennettä joko kansallisesti tai kansainvälisesti.
- ▶ Työn tavoitteena on tunnistaa, millä tavoin suurimpien lentoasemien saavutettavuutta voidaan parantaa julkisen liikenteen matkaketjuja kehittämällä.
- ▶ Selvityksestä vastaa Traficomissa Taina Saarinen. Työssä hyödynnetään myös alueellisia joukkoliikenneasiantuntijoita. Työn ohjausryhmään kuuluvat Traficomin lisäksi LVM ja Väylävirasto.
- ▶ Työ on käynnistynyt elokuussa ja valmistuu joulukuussa 2026.

Työssä tarkasteltavat lentoasemat

► Kriteeri: yli 100 000 matkustajaa vuodessa sekä markkinaehtoista ja ympärivuotista liikennettä:

- Helsinki-Vantaa
- Rovaniemi
- Oulu
- Kittilä
- Turku
- Ivalo
- Vaasa
- Kuopio
- Tampere-Pirkkala
- Kuusamo

Kuva: Suomen lentoasemat.

Ohjelma 3.9.2026

12.15

Avauspuheenvuoro

liikenne- ja
viestintäministeri

Lulu Ranne

Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpano

12.30

Väyläviraston ohjelmakokonaisuus

toimialajohtaja **Jaakko Knuutila**,
Väylävirasto

12.55

Lentoliikenne Liikenne 12 -suunnitelmassa

erityisasiantuntija **Edgar Pyhälä**, LVM ja
erityisasiantuntija **Tuomo Lapp**, Traficom

13.20

Eurooppalaisen raideleveyden ulottaminen Suomeen

liikenneneuvos **Kaisa Kuukasjärvi**, LVM

13.30 Tauko

Katse tulevaan

13.50

Valtakunnallinen liikenne-ennustemalli

yksikön päällikkö **Jens West**, Traficom

14.10

Väyläviraston vaikutusten arviointi

osastonjohtaja **Tapio Ojanen**, Väylävirasto

14.30

Ajatukset seuraavan päivityksen ajankohdasta ja suunnitelman toimeenpanon seuranta

liikenneneuvos **Maria Torttila**, LVM

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Eurooppalaisen raideleveyden ulottaminen Suomeen

Liikenneneuvos Kaisa Kuukasjärvi

Sotilaallisen liikkuvuuden tarpeet Suomessa

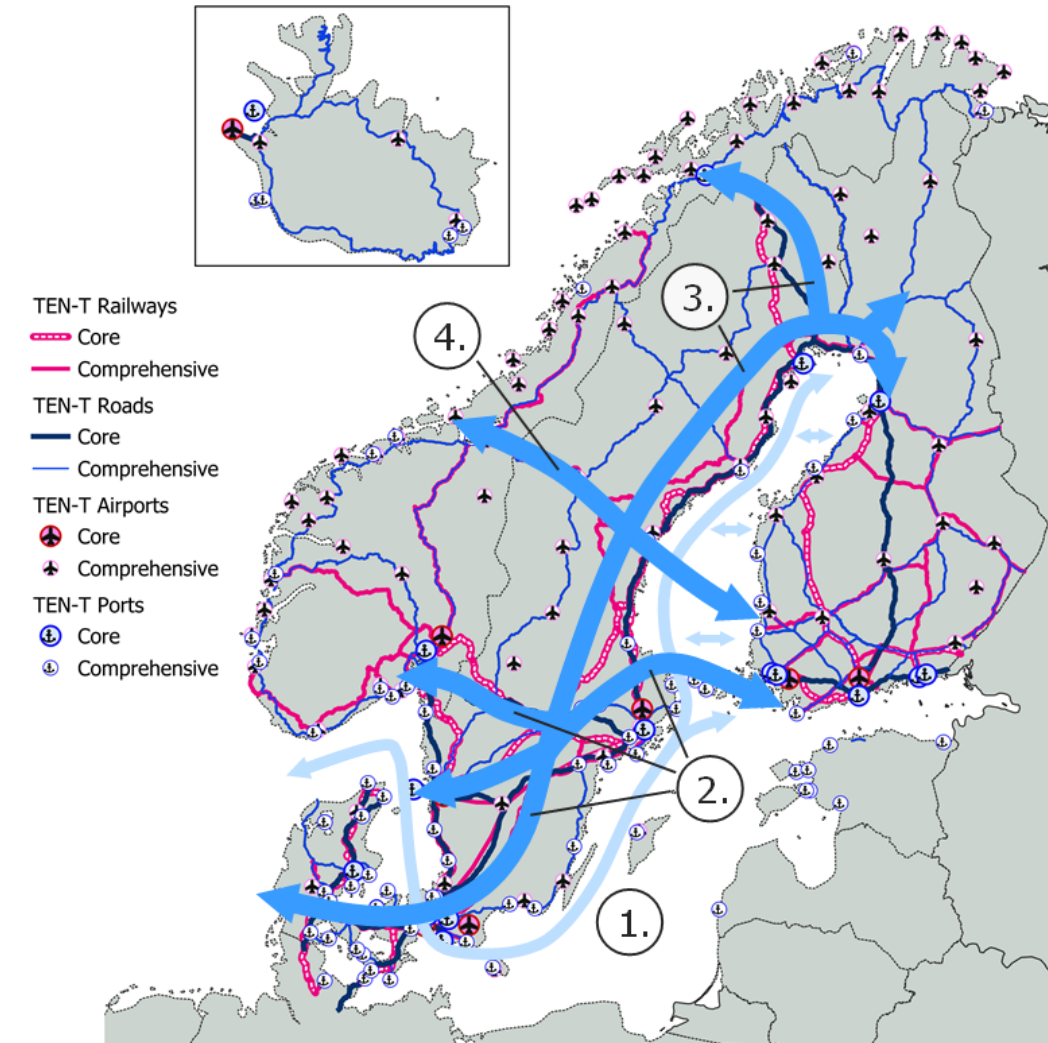

- Suomi on riippuvainen toimivasta meriliikenteestä ja Itämerestä.
- Sotilaallisen liikkuvuuden tarpeita tunnistetaan jatkuvasti aktiivisessa yhteistyössä liikenteen ja puolustuksen hallinnonalojen kesken niin kansallisesti kuin pohjoismaisestikin
- Tarpeet perustuvat kansallisiin, pohjoismaisiin ja Naton puolustussuunnitelmiin ja niiden pohjalta määritelyihin määräaikoihin.
- Investointitarpeet ovat kiireellisiä ja EU-rahoituksen hyödyntäminen tärkeää
- Liikenneinfrastruktuuria koskevat kriittisimmät sotilaallisen liikkuvuuden puutteet Suomessa koskevat länsi-itä sekä etelä-pohjoissuuntaisten maantie- ja rautatieväylien kuntoa, niiden välityskykyä sekä kaksikäyttöisyyttä erityisesti Pohjois-Suomessa

Pohjoismainen varautumisen liikennejärjestelmästrategia

Strategiassa tarkastellaan rajat ylittäviä yhteyksiä neljästä näkökulmasta: infrastruktuuri, liikennepalvelut, kalusto sekä sääntely.

- Integroitu sekä siviiliyhteiskunnan että sotilaallisen liikkuvuuden (Nordefco) tarpeet
- Strategian visiona on vahva, yhteentoimiva ja resilientti liikennejärjestelmä, joka tukee siviili liikennettä ja sotilaallista liikkuvuutta, ja joka säilyy toimintakykyisenä kaikissa olosuhteissa, myös sota-aikana.
- Strategian keskeisenä tavoitteena on vahvistaa pohjoismaista liikennejärjestelmävalmiutta parantamalla rajat ylittäviä yhteyksiä, parantamalla sotilaallista liikkuvuutta ja tukemalla turvallisia ja häiriöttömiä toimitusketjuja. Tavoitteen saavuttamiseksi strategiassa keskitytään:
 - tiedon jakamiseen yhteisen pohjoismaisen tilannekuvan luomiseksi
 - rajat ylittävien yhteyksien ja liikennejärjestelmän resilienssin vahvistamiseen sekä liikenteen esteiden minimointiin
 - yhteistyön ja koordinaation edistämiseen toimijoiden kesken

Rail Nordica

- Väyläviraston selvitys eurooppalaisen raideleveyden ulottamisesta Pohjois-Suomeen valmistui elokuussa 2025. Väyläviraston valtakunnallinen raideleveys selvitys valmisteilla.
- Tarpeellinen **ensisijaisesti puolustuksen ja huoltovarmuuden** näkökulmasta – kaupallinen kysyntä vielä hyvin maltillista.
- Korkealla prioriteetilla EU:n ja Naton sotilaallisen liikkuvuuden tarvelistalla koko Euroopan mittapuulla.
- TEN-T-asetus velvoittaa selvittämään eurooppalaisen raideleveyden ulottamisen vaikutuksia ja laatimaan selvityksiin perustuen muutossuunnitelman.
- TEN-T asetuksen mukainen tilannearvio toimitettu komissiolle heinäkuussa 2026.

EU-rahoitusnäkymät

- Komission MFF-ehdotus vuosille 2028-2034
 - Vahva **sotilaallisen liikkuvuuden** painotus – mm. CEF-ohjelmassa kymmenkertainen lisäys
 - Myös kansallisesta ja alueellisesta kumppanuussuunnitelmasta sekä kilpailukykyrahastosta mahdollisesti kohdennettavissa rahoitusta sotilaalliseen liikkuvuuteen
- Vaikuttaminen seuraavan rahoituskauden budjettiin jatkuu
- Vuoden 2026 -haussa rahoitusta sotilaalliseen liikkuvuuteen jaossa 130 M €

Hankkeen eteneminen

- Puoliväliriihi 2025:
 - Yleissuunnittelu Tornio-Haaparanta - Kemi –välille 20 M€
- Kehysriihi 2026:
 - Ratasuunnitelma Tornio - Kemi 15 M€
 - Varmentavan yhteyden suunnittelu 20 M€
 - Kemijoen Isohaaran sillan suunnittelu 6 M€
- Syksyn 2026 budjettiriihi:
 - Raideleveyden yleissuunnittelun laajentamisen Ouluun ja Rovaniemelle, yhteensä 46 M €
- Päätetty 107 M € suunnittelukokonaisuus sisältää:
 - Haaparanta-Tornio-Kemi –välin suunnittelun rakentamisvalmiuteen seuraavan EU-rahoituskauden (2028-2034) alkupuolella
 - varmentavan ratayhteyden sekä tarvittavien siirtokuormauspaikkojen ja siltojen parantamisen suunnittelun
 - yleissuunnittelutasoisen suunnittelun Ouluun ja Rovaniemelle, joka mahdollistaa EU-rahoituskelpoisuuden (suunnittelu) heti rahoituskauden alussa sekä toteutusvalmiutta rahoituskauden edetessä (edellyttää päätöstä ratasuunnitelmasta myöhemmin).

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!

Ohjelma 3.9.2026

12.15

Avauspuheenvuoro

liikenne- ja
viestintäministeri

Lulu Ranne

Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpano

12.30

Väyläviraston ohjelmakokonaisuus

toimialajohtaja **Jaakko Knuutila**,
Väylävirasto

12.55

Lentoliikenne Liikenne 12 -suunnitelmassa

erityisasiantuntija **Edgar Pyhälä**, LVM ja
erityisasiantuntija **Tuomo Lapp**, Traficom

13.20

Eurooppalaisen raideleveyden ulottaminen Suomeen

liikenneneuvos **Kaisa Kuukasjärvi**, LVM

13.30 Tauko

Katse tulevaan

13.50

Valtakunnallinen liikenne-ennustemalli

yksikön päällikkö **Jens West**, Traficom

14.10

Väyläviraston vaikutusten arviointi

osastonjohtaja **Tapio Ojanen**, Väylävirasto

14.30

Ajatukset seuraavan päivityksen ajankohdasta ja suunnitelman toimeenpanon seuranta

liikenneneuvos **Maria Torttila**, LVM

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Traficom liikenteen mallijärjestelmä VALMA

Jens West
Liikennejärjestelmäfoorumi
3.9.2026

Mikä VALMA on?

- ▶ Työkalu yhdenmukaisten liikennetarkastelujen tekemiseen valtakunnallisesti ja alueellisesti
 - ▶ Mukana ihmisten liikkuminen ja tavarakuljetukset
- ▶ Yksi mallijärjestelmä eri toimijoiden tarpeisiin, yhtenäistää käytäntöjä valtakunnallisesti
 - ▶ Valtio
 - ▶ Maakunnat
 - ▶ Kaupunkiseudut
 - ▶ Kunnat

Mikä VALMA on?

- ▶ Tukee hankkeiden ja toimenpiteiden vaikutusten arviointia yhdenmukaisella tavalla valtakunnallisesti ja alueellisesti
- ▶ Mahdollistaa skenaariot tulevaisuuden liikenteestä
 - ▶ Esimerkiksi väestönkehityksen muutosten vaikutukset liikkumiseen

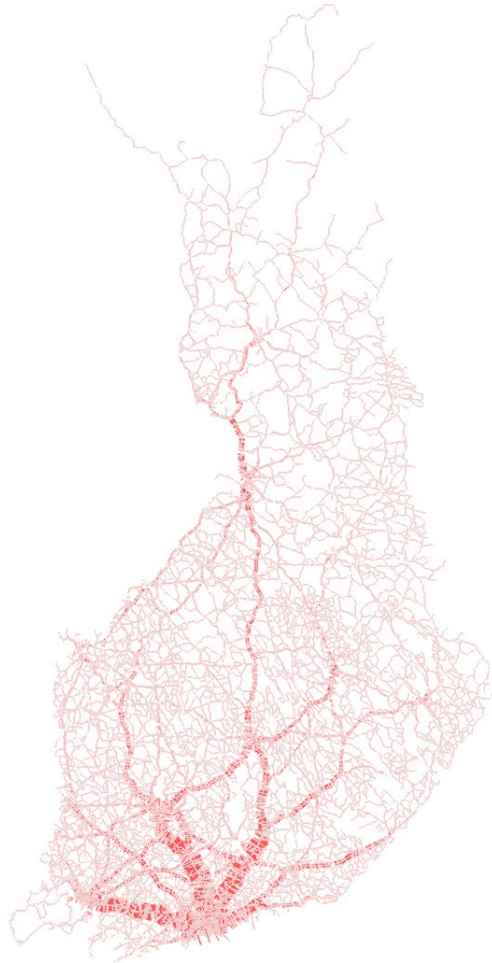
VALMA julkaisuaikataulu

2025Q1	2025Q2	2025Q3	2025Q4	2026Q1	2026Q2	2026Q3	2026Q4	2027Q1	2027Q2	2027Q3	2027Q4
VALMA 1.0											
* Henkilö- ja tavaraliikenteen mallit						VALMA 2.0					
* Ajoneuvokantamallit						* Henkilöliikennetutkimus 2025					
						* Pitkämatkaisen joukkoliikenteen matkatutkimus					
						* Jalankulun ja pyöräilyn tarkempi käsittely					
						VLE 2026					
						* Valtakunnalliset liikenne-ennusteet					

Mallijärjestelmästä saatavia tuloksia

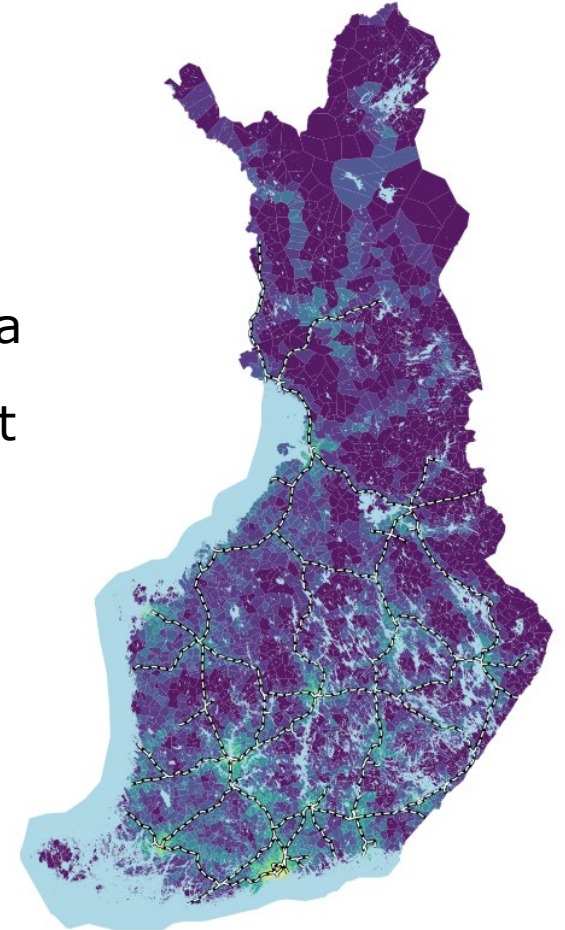
Linkkikohtaisia, mm.

- ▶ Liikennemäärät
- ▶ Matkustajamäärät
- ▶ Kuljetusmäärät

Aluekohtaisia, mm.

- ▶ Autokanta
- ▶ Saavutettavuus
- ▶ Kulkutapajakauma
- ▶ Liikenteen päästöt

Liikennehankkeiden tarkastelut

- ▶ Merkittävät liikennehankkeet
 - ▶ Esimerkiksi uudet ratayhteydet
- ▶ Vaikutukset liikenne-, matkustaja- ja kuljetusmääriin
- ▶ Vaikutukset saavutettavuuteen, kulkutapajakaumaan ja päästöihin
- ▶ Hyötylaskennat
- ▶ Laajemmat taloudelliset vaikutukset

Ostoliikenteen lipunhintojen tarkastelut

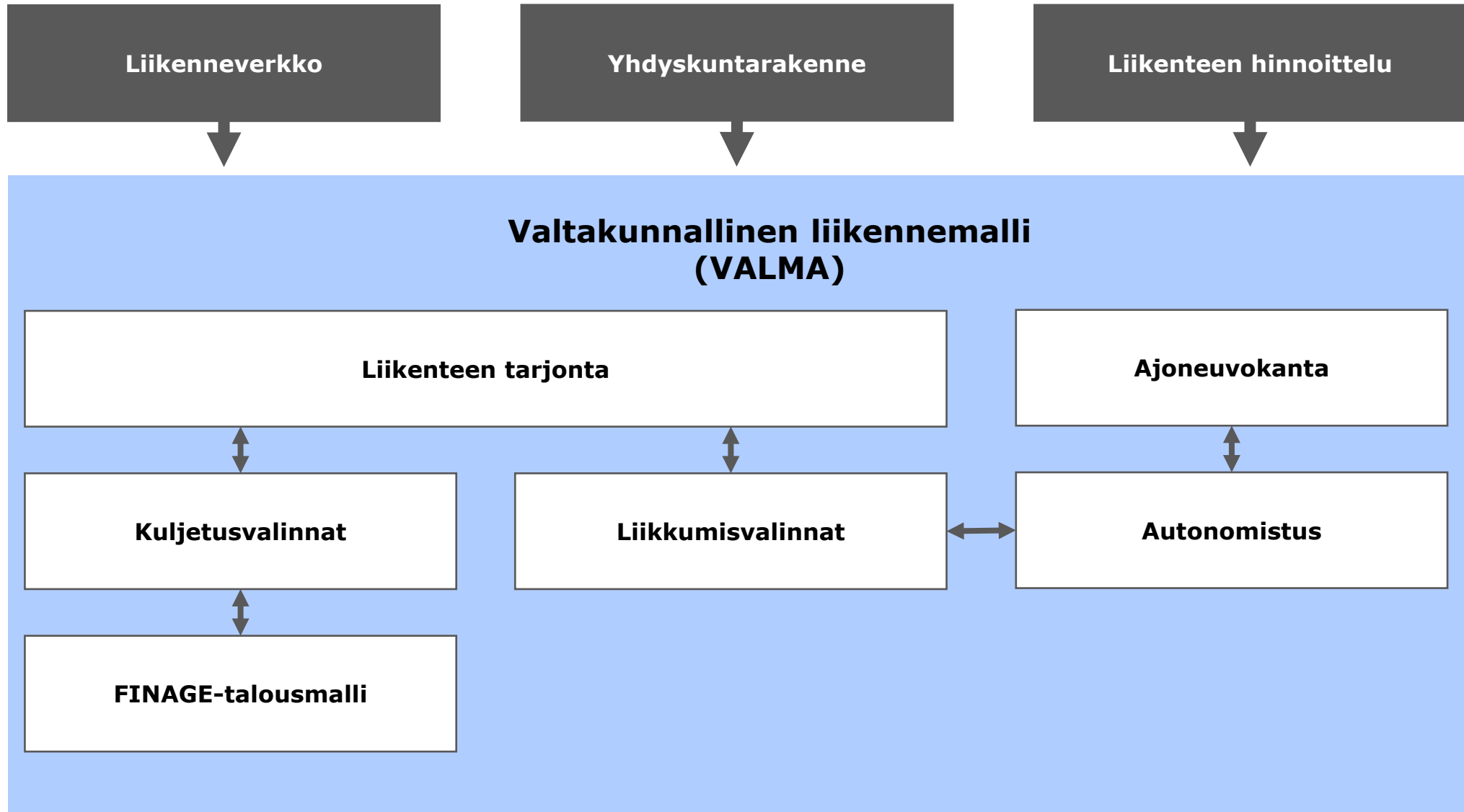
- ▶ Muutokset hinnoitteluun
 - ▶ Vyöhyketaksa, kilometripohjainen taksa, hinnat
- ▶ Vaikutukset kulkutapavalintoihin ja matkustajamääriin
- ▶ Analyysit vaikutusten kohdentumisesta alueellisesti ja eri väestöryhmiin
- ▶ Yhteiskuntataloudelliset laskelmat

Liikenteen hinnoittelun vaikutusten arviointi

- ▶ Esimerkiksi polttoaineveron muutokset
- ▶ Analyysit vaikutusten kohdentumisesta alueellisesti ja eri väestöryhmiin
- ▶ Päästövaikutusten arviointi

Liikkumisvalintojen malli kuvaa henkilömatkoja

- ▶ Liikkumisvalintojen mallilla kuvataan Suomen henkilömatkoja
 - ▶ Kuinka paljon matkoja tehdään
 - ▶ Minne matkat suuntautuvat
 - ▶ Mitä kulkutapoja ja reittejä käytetään
 - ▶ Arjen matkat, kotimaan pitkät matkat sekä ulkomaan matkat
- ▶ Tarjontamalli kuvaus liikenneverkosta ja liikenteen palveluista
 - ▶ Kävely, pyöräily, bussi, henkilöauto, raideliikenne, laiva ja lentoliikenne

Kuljetusvalintojen malli kuvaa tavaraaliikenteen kuljetuksia

- ▶ Taustalla maankäyttö ja taloudellinen kehitys
- ▶ Kotimaan kuljetusten malli
 - ▶ Tuottaa ennusteen kuljetusvirtojen suuntautumisesta sekä kuljetustapavalinnoista
- ▶ Viennin ja tuonnin malli
 - ▶ Tuottaa ennusteen kuljetusten käyttämistä reiteistä ja kuljetustavoista
- ▶ Tarjontamallissa tiet, radat ja vesiväylät

Ajoneuvokannan malli ennustaa autokannan teknisen kehityksen

- ▶ Autonomistuksen valintamalli kuvaa väestön autonomistusta
 - ▶ Arvio ajoneuvojen kokonaismäärän kehityksestä
- ▶ Tekninen kiertomalli kuvaa ajoneuvojen teknistä kehitystä
 - ▶ Käyttövoimajakauma
 - ▶ Ajoneuvokustannusten kehitys
 - ▶ Energiankulutus ja päästöt
- ▶ Tuottaa väestöön kohdistetun autokannan kehitysennusteen, joka toimii pohjatietona liikkumis- ja kuljetusvalintojen malleille

Kiitos!

jens.west@traficom.fi

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

Ohjelma 3.9.2026

12.15

Avauspuheenvuoro

liikenne- ja
viestintäministeri

Lulu Ranne

Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpano

12.30

Väyläviraston ohjelmakokonaisuus

toimialajohtaja **Jaakko Knuutila**,
Väylävirasto

12.55

Lentoliikenne Liikenne 12 -suunnitelmassa

erityisasiantuntija **Edgar Pyhälä**, LVM ja
erityisasiantuntija **Tuomo Lapp**, Traficom

13.20

Eurooppalaisen raideleveyden ulottaminen Suomeen

liikenneneuvos **Kaisa Kuukasjärvi**, LVM

13.30 Tauko

Katse tulevaan

13.50

Valtakunnallinen liikenne-ennustemalli

yksikön päällikkö **Jens West**, Traficom

14.10

Väyläviraston vaikutusten arviointi

osastonjohtaja **Tapio Ojanen**, Väylävirasto

14.30

Ajatukset seuraavan päivityksen ajankohdasta ja suunnitelman toimeenpanon seuranta

liikenneneuvos **Maria Torttila**, LVM

Vaikutusarviointi Väylävirastossa

Liikennejärjestelmäfoorumi
3.9.2026

Tapio Ojanen
osastonjohtaja
Ohjelmat ja vaikutusarviointi

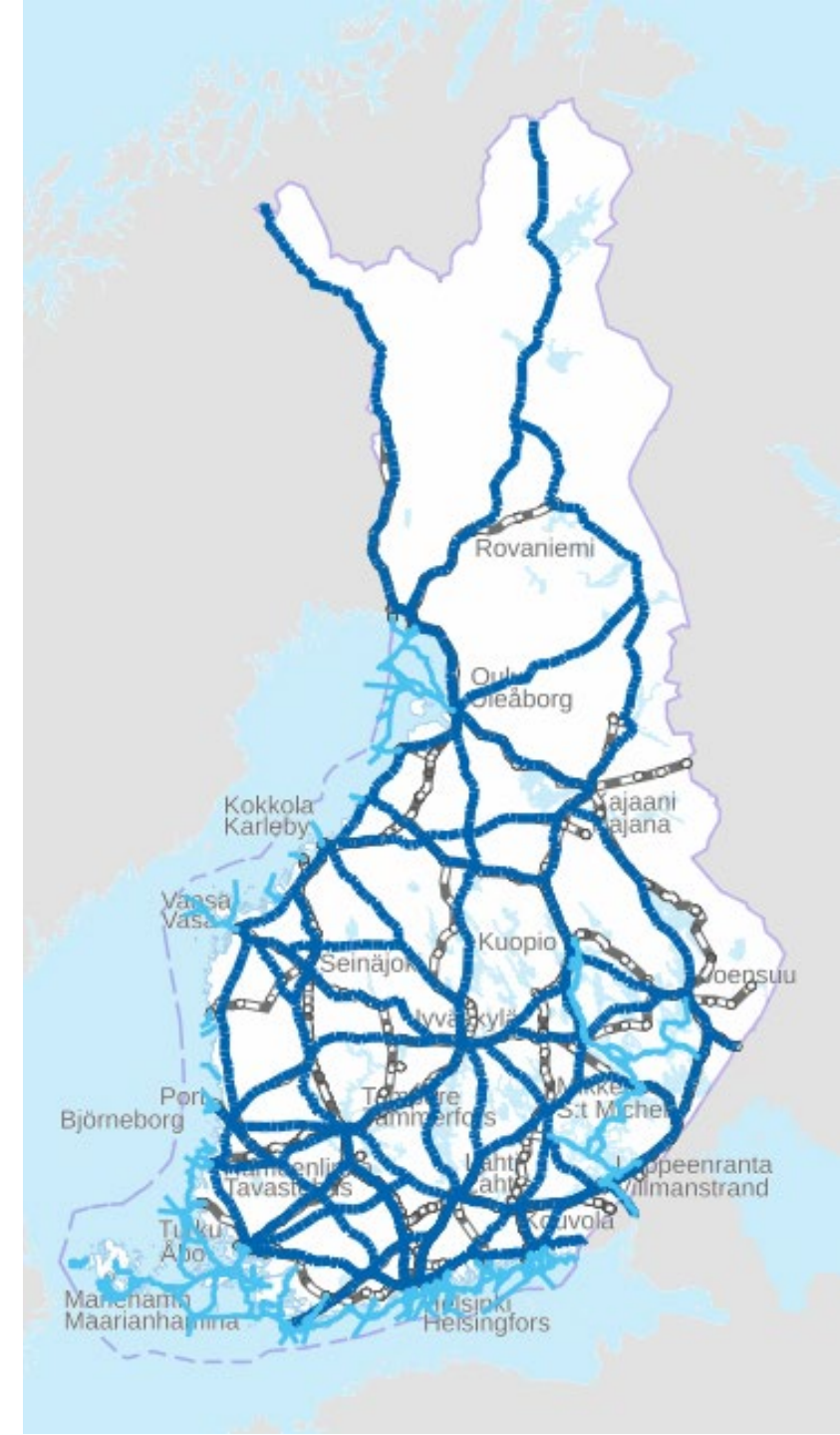

Väylävirasto
Trafikledsverket

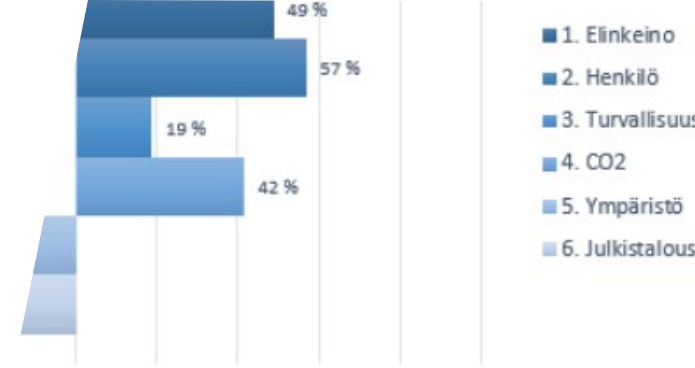
Miksi Väylävirasto kehittää vaikutusarviointia?

- Huolehdimme noin 100 000 kilometristä valtion väyliä.
- Käytämme väylien kunnossapitoon ja kehittämiseen noin kaksi miljardia euroa vuodessa.
- Hyvä vaikutusarviointikykyämme auttaa meitä:
 - kohdentamaan rahoituksen olennaisiin, vaikuttaviin ja tehokkaisiin toimenpiteisiin viraston vastuualueilla,
 - edistämään liikennejärjestelmän strategisia tavoitteita ja
 - viestimään selkeästi väyliä koskevien poliittisten päätösten vaikutuksista.
- Vaikutusarviointi on olennainen osa tiedolla johtamista ja tietoon perustuvaa päätöksentekoa.

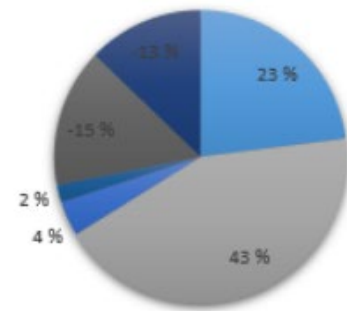
Väyläviraston rooli

- Olemme väyläverkon ja väylänpidon asiantuntijavirasto, jossa vaikutusarvioinnilla on pitkät perinteet.
- Tuotamme vaikutus- ja perustelutietoa hallinnonalalle mm. Liikenne 12 ja talousarviovalmisteluun.
- Väyläverkon ohjelmat ja niiden vaikutusarviointi lisäävät läpinäkyvyyttä.

Vastauksen sijoittuminen vertailujoukossa	
	Sija / 136
TK-suhte	9
1. Elinkeino	14
2. Henkilö	7
3. Turvallisuus	48
4. CO2	3
5. Ympäristö	134
6. Julkistalous	129

Hyötyjen jakautuminen

Vaikutustiedon tuottaminen ja hyödyntäminen ohjelmien valmistelussa ja hankevalinnoissa

Ohjelmien arvioinnissa hyödynnetään Liikenne 12 -arviointikehikkoa

	Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso	Suomen kansainvälinen saavutettavuus	Alueiden välinen saavutettavuus	Kaupunki-seutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus	Aluerakenne ja alueiden kehitysedellytykset	Kuljetusten palvelutaso ja käyttäjähyödyt	Matkojen palvelutaso ja käyttäjähyödyt	
	Taloudellinen kestävyys	Yhteiskunta-taloudellinen tehokkuus	Julkis-taloudelliset vaikutukset	Taloudellisen kasvun edellytykset				
	Ekologinen kestävyys	Liikenne-järjestelmän ilmasto-vaikutukset	Ilmaston-muutokseen sopeutuminen	Liikenteen päästöille, melulle ja tärinälle altistuminen	Yhdyskunta-rakenteen kestävyys	Luonnon monimuotoisuus	Luonnon-varojen käyttö, materiaali-tehokkuus	Vesiin ja maaperään kohdistuvat riskit
	Sosiaalinen kestävyys	Liikkumisen mahdollisuudet	Terveys ja hyvinvointi	Elinolot, rakennettu ympäristö ja maisema				
	Liikenne-järjestelmän turvallisuus	Tieliikenteen ja liikkumis-ympäristöjen turvallisuus	Raideliikenteen, merenkulun ja ilmailun turvallisuus	Liikenteen tietoturvallisuus				

Hankkeiden priorisoinnin työkalu PRIO

PRIO on väyläviraston kehittämä työkalu, joka tukee kehittämishankkeiden vertailua ja priorisointia

MIKÄ PRIO ON?

- Monitavoiteoptimointiin perustuva menetelmä.
- Yhdistää hankkeiden vaikutukset ja tavoitteet yhteiseksi vertailukelpoiseksi kokonaisuudeksi.
- Kehitetty osana pitkäjänteisen investointisuunnittelun tueksi.

Tavoitteena: priorisoida hankkeet annetut tavoitteet ja rahoituskehys huomioiden.

MIHIN PRIO:A KÄYTETÄÄN?

Ohjelmien valmistelu

– auttaa kohdentamaan niukat resurssit mahdollisimman vaikuttavasti.

Hankkeiden vertailu ja läpinäkyvyys

– yhteinen, toistettava ja perusteltavissa oleva menettely.

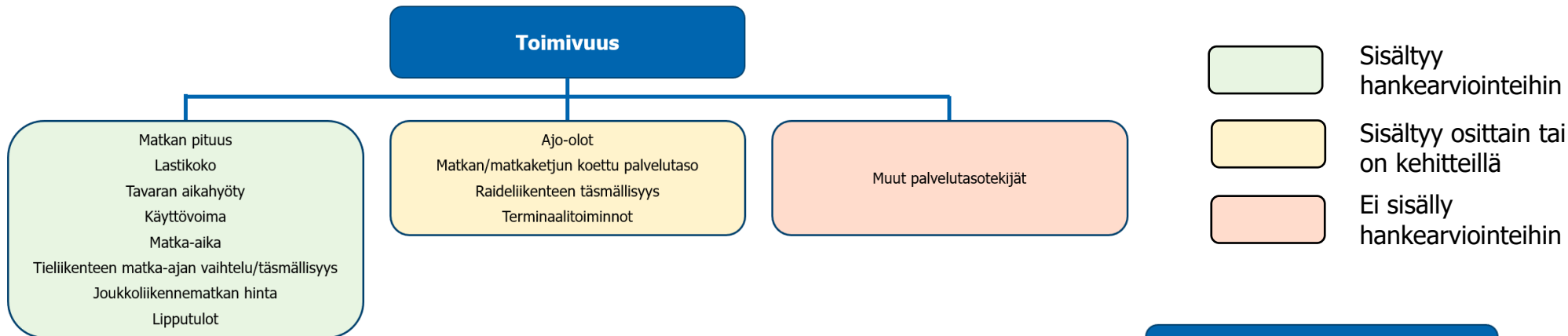

Strateginen päätöksenteko

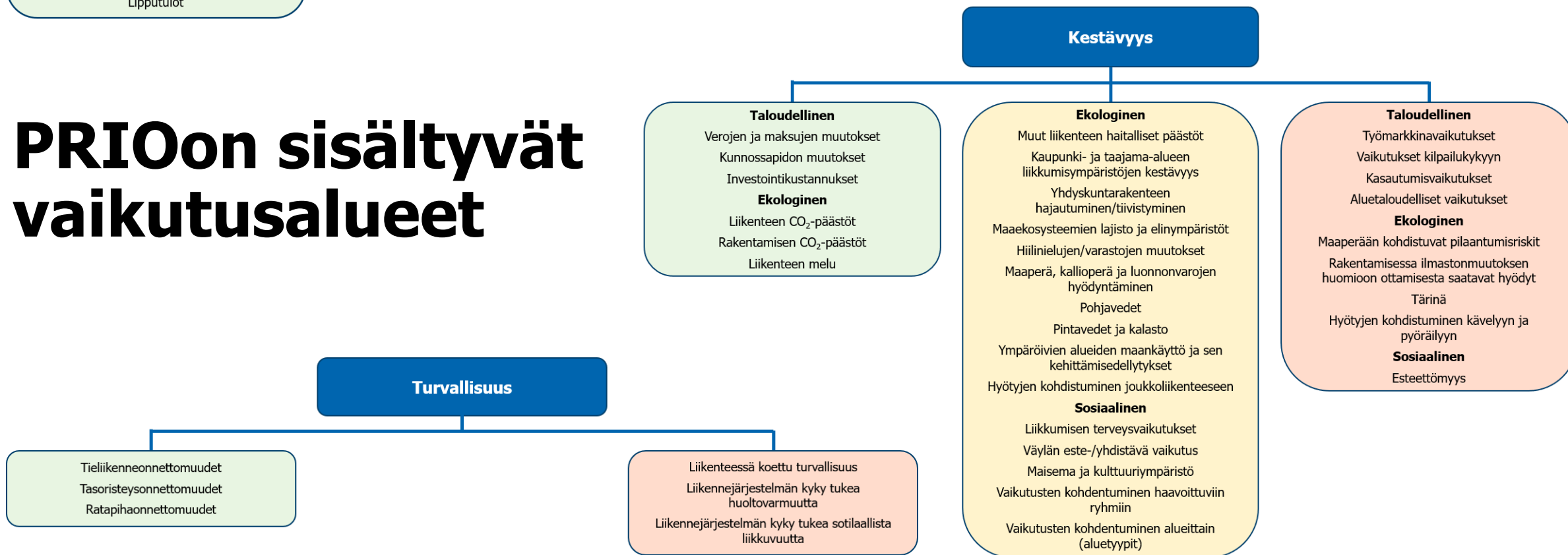
– tukee pitkän aikavälin tavoitteiden toteutumista.

PRIO tuo enemmän läpinäkyvyyttä, vertailukelpoisuutta ja vaikuttavuutta investointipäätöksiin.

PRIOon sisältyvät vaikutusalueet

Vaikutustiedon hyödyntäminen päätöksenteossa

- Yhteiskunnallisissa päätöksissä huomioidaan useita eri näkökulmia -> päätöksentekoa palvelevalta tiedolta vaaditaan monipuolisuutta
- Ohjelmien valmistelussa tarvitaan
 - Normatiivista arviointia (esim. TEN-T-verkon vaatimukset)
 - Strategista arviointia (esim. kestävän liikkumisen merkitys kaupunkiseuduilla)
 - Yhteiskuntataloudellisen tehokkuuden arviointia (kannattavuuslaskelmat ja PRIO-analyysit)
 - Muiden päätöksenteon näkökulmien huomioimista (esim. hankkeiden suunnitelmavalmius)

Miksi kannattavuuslaskelmista ei suoraan seuraa ohjelmien hankevalintoja?

Kannattavuuslaskelmissa korostuvat	Ohjelmien hankevalinnoissa korostuvat
Matka-aikasäästöt	Toimivuustavoite eli ennakoitavuuden parantaminen ja häiriöiden vähentäminen
Henkilöautoliikenteen edistäminen suurilla kaupunkiseuduilla	Eri liikennemuotojen huomioiminen ja kestävän liikkumisen edistäminen kaupunkiseuduilla
Väylien oikaisut matka-aikojen säästämiseksi	Ekologinen kestävyys ja luontoalueiden pirstoutumisen välttäminen
Hankkeen laskennallinen kannattavuus	Suunnitelmavalmius sekä kustannus- ja vaikutusarvioiden luotettavuus

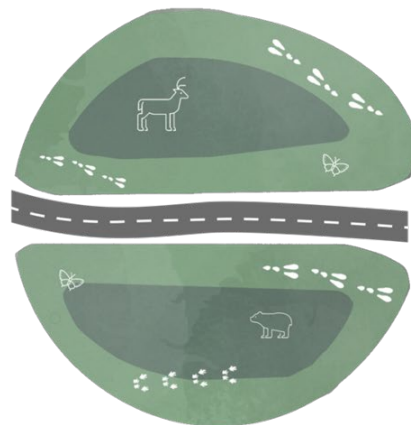
Vaikutusarvioinnin kehittäminen Väylävirastossa

Parannamme vaikutusarviointikykyämme uusilla vaikutusalueilla

- **Sosiaalisten vaikutusten** arviointi ja yhdenvertaisuuden toteutuminen väylänpidossa
- **Sotilaallisen liikkuvuuden** arviointi ja huomioiminen väylähankkeiden priorisoinnissa
- **Luontokatovaikutusten** arviointi ja merkitys päätöksenteossa

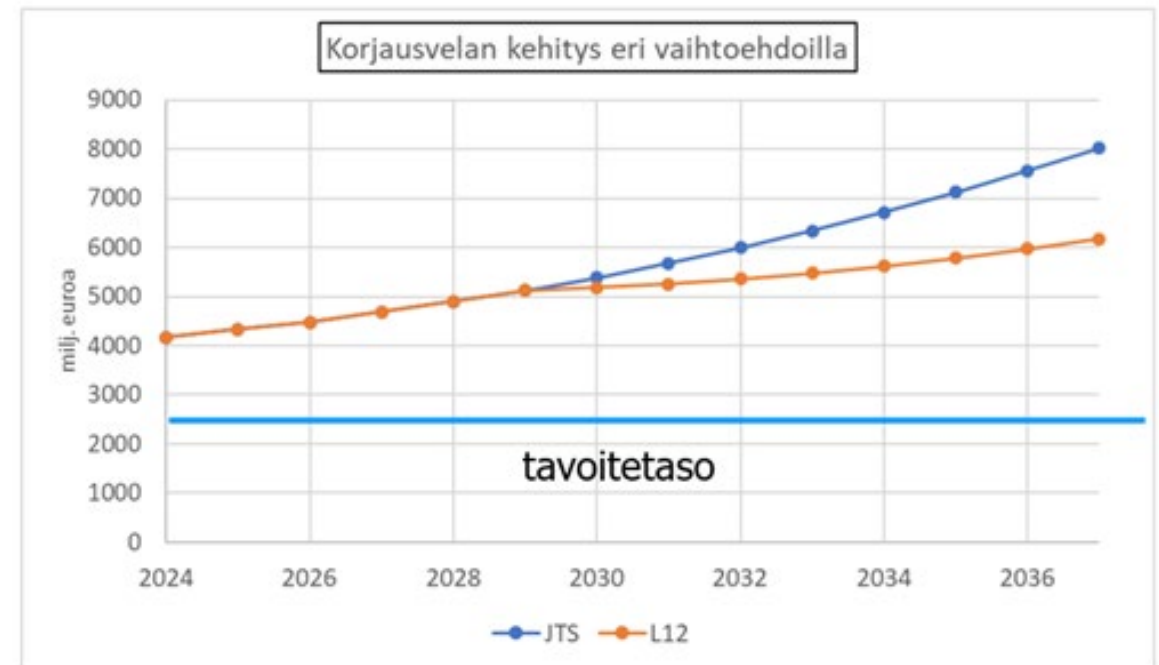

PIRSTOUTUMINEN

Kehitämme myös perusväylänpidon vaikutusarviointia

- Perusväylänpidon vaikutusarviointikyky ei ole samalla tasolla kuin kehittämishankkeiden.
- Teemme kehitystyötä askel kerrallaan:
 - eri rahoitustasojen vaikutukset väylien kuntoa kuvaaviin tunnuslukuihin
 - vaikutusten kohdentuminen verkon eri osiin
 - perusväylänpidon suunnitelman kokonaisvaikutusten arviointi

Väylävirasto
Trafikledsverket

Ohjelma 3.9.2026

12.15

Avauspuheenvuoro

liikenne- ja
viestintäministeri

Lulu Ranne

Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpano

12.30

Väyläviraston ohjelmakokonaisuus

toimialajohtaja **Jaakko Knuutila**,
Väylävirasto

12.55

Lentoliikenne Liikenne 12 -suunnitelmassa

erityisasiantuntija **Edgar Pyhälä**, LVM ja
erityisasiantuntija **Tuomo Lapp**, Traficom

13.20

Eurooppalaisen raideleveyden ulottaminen Suomeen

liikenneneuvos **Kaisa Kuukasjärvi**, LVM

13.30 Tauko

Katse tulevaan

13.50

Valtakunnallinen liikenne-ennustemalli

yksikön päällikkö **Jens West**, Traficom

14.10

Väyläviraston vaikutusten arviointi

osastonjohtaja **Tapio Ojanen**, Väylävirasto

14.30

Ajatukset seuraavan päivityksen ajankohdasta ja suunnitelman toimeenpanon seuranta

liikenneneuvos **Maria Torttila**, LVM

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

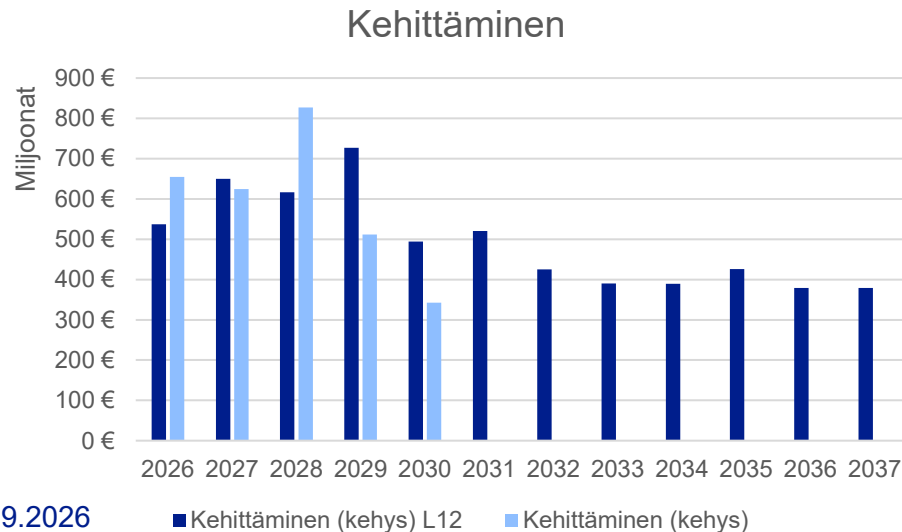
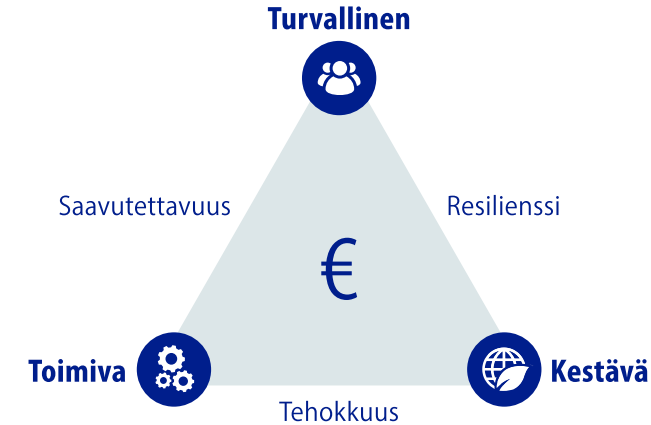
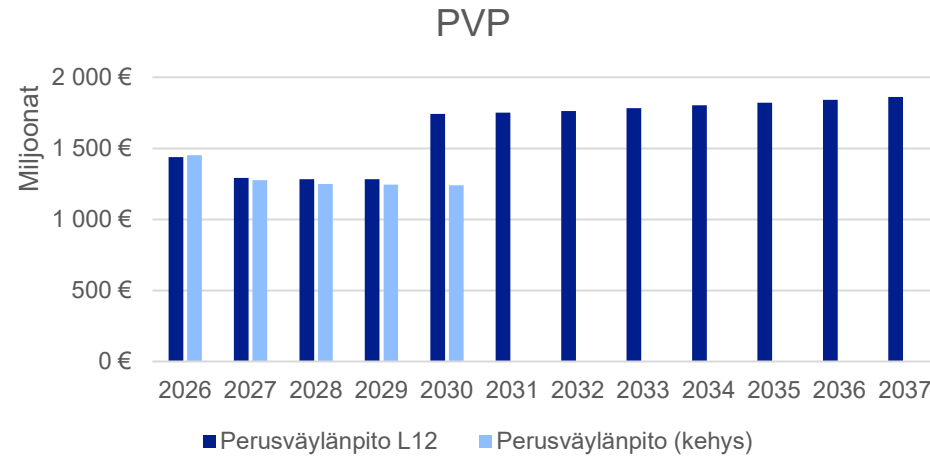
Liikenne 12 –suunnitelman seuranta ja päivittäminen

Liikennejärjestelmäfoorumi 2026

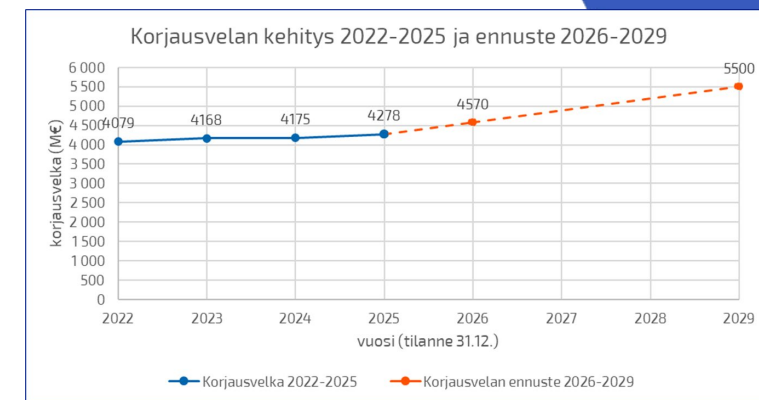
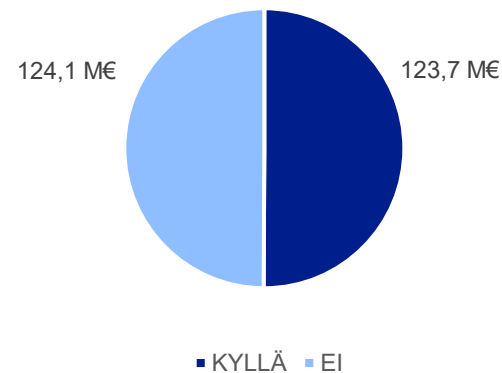
Toimenpiteet käynnistyneet

- Liikenne 12 –suunnitelma pitää sisällään n. 150 toimenpidettä koskien seuraavia teemoja:
 - Tietopohjan kehittäminen
 - Valtion ja muiden väliset sopimukset
 - Kansainvälinen yhteistyö
 - Liikenneverkot ja liikenteen solmukohdat
 - Muiden hallinnoimat verkot
 - Henkilöliikenteen palvelut
 - Kuljetukset ja logistiikka
 - Liikenteen digitaalisen toimintaympäristön kehittäminen
 - Rahoitus

Päätökset eivät noudattele suunnitelmaa - tavoitteet karkaavat?

Hanke on sisältynyt Väylän investointiohjelmaan?

Liikenne 12 –suunnitelma vuosille 2031-2041

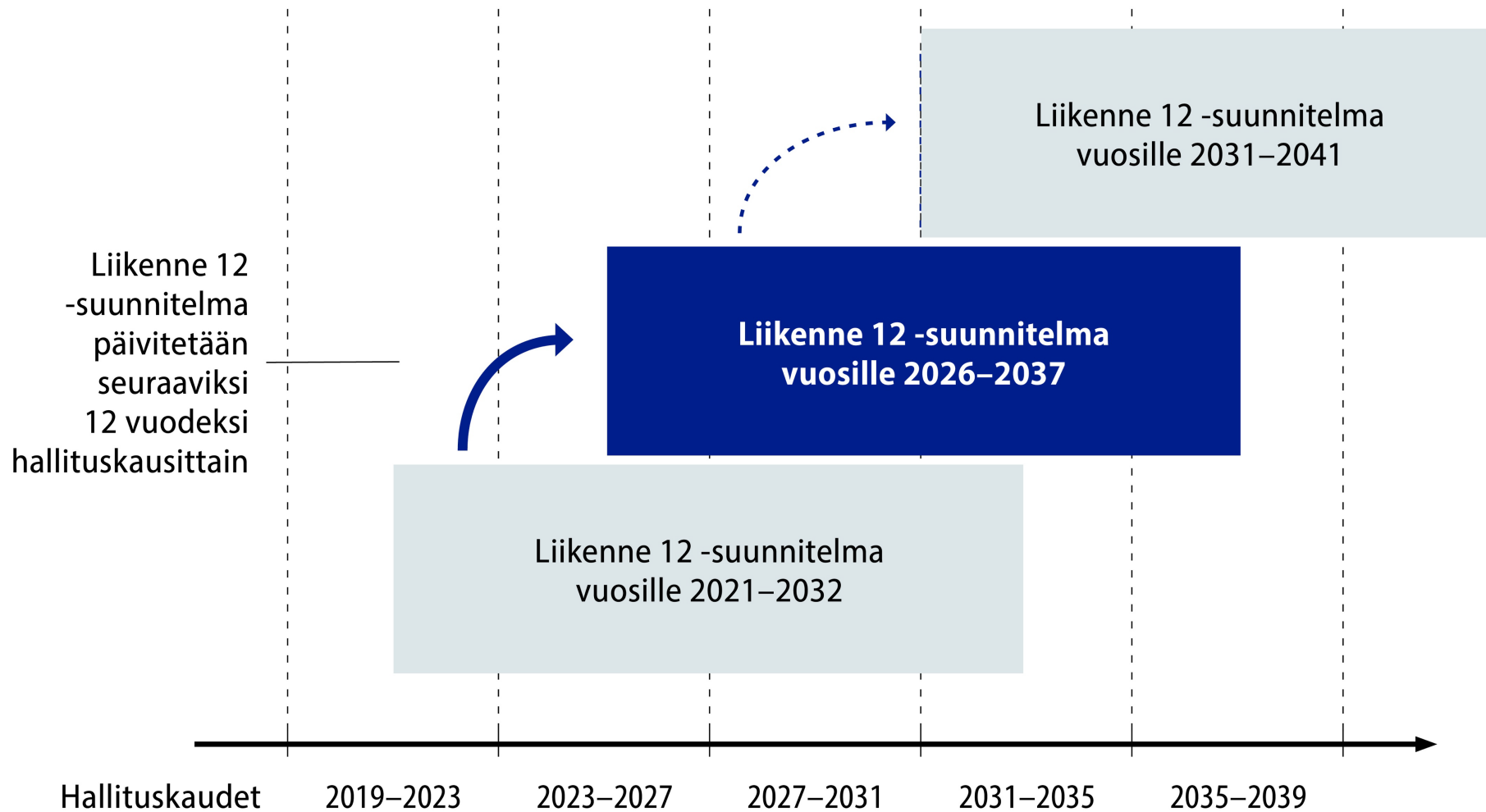
Liikenne 12 -suunnitelman pitkäjänteisyyden parantamiseksi päivitysaikataulua ehdotetaan muutettavan

Suunnitelma linjaa:

- Valtio (liikenne- ja viestintäministeriö) päivittää Liikenne 12 -suunnitelman vuosille 2031–2042. Suunnitelman laatiminen aloitetaan hallituskauden (2027–2030) loppupuolella parlamentaarisen työryhmän tuella ja saatetaan loppuun seuraavan hallituskauden alussa.
- Ennen seuraavan suunnitelman valmistelua, valtio (liikenne- ja viestintäministeriö) arvioi, miten valmisteluprosessia voidaan yhtenäistää muiden pohjoismaiden kanssa.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivittäminen

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos